

ทรงพระเจริญ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

สุขภาพดีไม่มีขาย อยากได้ต้องร่วมสร้าง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ISO 9001 : 2015 Certified ปีที่ 32 ฉบับที่ 8 เดือนสิงหาคม 2561

จดหมายข่าว
News Letter

ISSN : 1513 - 5071 <http://www.dmsc.moph.go.th>

สมอพิเภก ผลเป็นยาระบาย

ชื่อทางวิทยาศาสตร์

Terminalia bellirica (Gaertn.) Roxb.

วงศ์

COMBRETACEAE

ชื่ออื่นๆ

ลัน สมอแทน สะคู้ แทน แทนขาว แทนตัน

ลักษณะของพืช

สมอพิเภกเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง ใบรูปไข่กลับแกมรูปรี โคนใบแหลม ปลายใบป้านมนหรือเรียวยแหลมเล็กน้อย ขอบใบเรียบ ก้านใบยาว ที่กึ่งกลางมีต่อม 1 คู่ เนื้อใบหนาคัลลัสแผ่นหนึ่ง เป็นคลื่นเล็กน้อย ดอกช่อแยกแขนง ช่อดอกย่อยเป็นช่อเชิงลด ไม่มีก้าน ดอกย่อย ช่อเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ออกบริเวณซอกใบและปลายกิ่ง ดอกย่อยแยกเพศ ดอกเพศผู้อยู่ส่วนปลายของช่อดอก สีขาวหรือสีขาวยอมเขียว กลีบเลี้ยง 5 กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย ปลายกลีบโค้งออก ภายในมีขนหนาแน่น ไม่มีกลีบดอก เกสรเพศผู้ 10 อันเรียงเป็น 2 แถว ก้านเกสรยาว มีขน ดอกเพศเมีย รังไข่อยู่ใต้วงกลีบ ผล เมล็ดเดี่ยวแข็ง ทรงกลมค่อนข้างป้านมน มีเหลี่ยมเป็นสันตามยาว เปลือกมีขนสั้นนุ่ม สีน้ำตาลปกคลุมหนาแน่น มี 1 เมล็ด แข็ง รูปรี ผิวขรุขระ

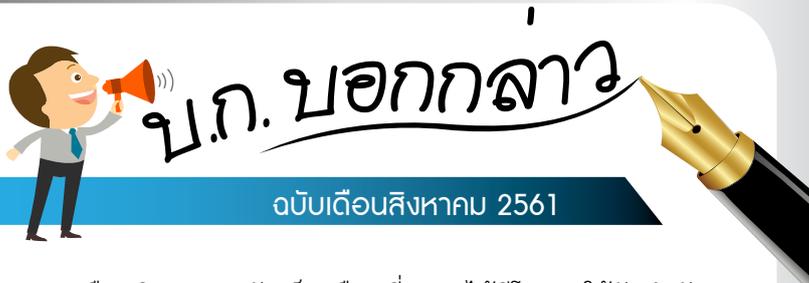
ประโยชน์ทางยา

ผลเป็นยาระบาย แก้ไข้ แก้เสมหะจุกคอก ทำให้ชุ่มคอ แก้โรคตา บำรุงธาตุ แก้ริดสีดวง ผลดิบเป็นยาระบาย ผลสุก ผาตสมาน แก้ท้องเสีย

ลักษณะของเครื่องยา

ผลแห้ง สีน้ำตาลอ่อน เทลือบแสง มีขนอ่อนปกคลุม สีน้ำตาล สัมผัสนุ่มมือ ผลรูปกลมถึงรูปไข่ มี 5 พู ผิวเรียบหรือหยาบเล็กน้อย แข็ง

ข้อมูลจาก หนังสือเครื่องยาสมุนไพรไทย สถาบันวิจัยสมุนไพร

ฉบับเดือนสิงหาคม 2561

เดือนสิงหาคม นับเป็นเดือนที่ลูกๆ ได้มีโอกาสใช้วันสำคัญ คือวันแม่แห่งชาติ แสดงความรักต่อคุณแม่ ตอบแทนที่ท่านดูแลลูกๆ มาด้วยความรัก และความเสียสละ การดูแลปรนนิบัติท่านเป็นอย่างดี จึงเป็นหนึ่งในการแสดงกตัญญูตา ตอบแทนแก่บุพการี ผู้เป็นพระในบ้าน สำหรับข่าวสารในฉบับนี้ มีประเด็นเรื่อง นวัตกรรมด้าน วิทยาศาสตร์การแพทย์ อาทิ **พัฒนาห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ และสาธารณสุขไทยผ่านมาตรฐานสากล** รางวัลความเป็นเลิศ ด้านคุณภาพห้องปฏิบัติการ การพัฒนาชุดทดสอบตรวจไวรัสซิกา **รู้ผลภายใน 15 นาที** การตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคไข้เลือดออก ได้ใน 8 ชั่วโมง กรมวิทย์ ฯ จัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพร 2018 และเรื่องราวน่าสนใจอีกมากมาย ติดตามอ่านได้ในฉบับนี้

บรรณาธิการ

ยินดีกับ

นักเทคนิคการแพทย์ต้นแบบ

ประจำปี 2561 และสตรีตัวอย่างแห่งปี 2561

เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2561 ณ โรงแรมสุนีย์ แกรนด์ โฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี นายแพทย์พิเชษฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการเทคนิคการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ประจำปี 2561 ซึ่งสมาคมเทคนิคการแพทย์แห่งประเทศไทยในพระอุปถัมภ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตมาตุ คณะกรรมการพัฒนาระบบงานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ชมรมเทคนิคการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และเครือข่ายเทคนิคการแพทย์ เขตสุขภาพที่ 10 ร่วมกันจัดขึ้น มีการบรรยายพิเศษเรื่อง “นโยบายกระทรวงสาธารณสุขด้านเทคนิคการแพทย์” และมอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่นักเทคนิคการแพทย์ต้นแบบ และผู้ปฏิบัติงานด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ดีเด่น ประจำปี 2561 จำนวน 5 ราย ทั้งนี้ บุคลากรจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับการคัดเลือกให้รับรางวัลถึง 2 ท่าน คือ ดร.สลักจิต ชุตินพงษ์วิเวท ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักวิชาการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ได้รับการคัดเลือกเป็นนักเทคนิคการแพทย์ต้นแบบ และนางสาวเยาวมาลย์ สุตินิจิตร จากศูนย์

นางสาวเยาวมาลย์ สุตินิจิตร

วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา

ได้รับคัดเลือกเป็นนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่น จากกรมวิชาการ

ดร.สลักจิต ชุตินพงษ์วิเวท

นางจินตนา ว่องวีไลรัตน์

นอกจากนี้ ยังมีบุคลากรจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ได้รับรางวัลที่น่าชื่นชมอีก 1 รางวัล ซึ่งมูลนิธิเพื่อสังคมไทย ได้มอบรางวัลสตรีตัวอย่างแห่งปี ประจำปี 2561 ในโครงการหนึ่งล้านคนกล้าความดีตอบแทนคุณแผ่นดิน ให้กับนางจินตนา ว่องวีไลรัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ ขอแสดงความชื่นชม ยินดีกับหน่วยงาน และบุคลากรกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ได้รับรางวัลแห่งความภาคภูมิใจในครั้งนี้

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม.....รายงาน

สร.พัฒนาห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุขไทยผ่านมาตรฐานสากล

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมพัฒนาระดับคุณภาพห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยให้มีศักยภาพในการตรวจวินิจฉัยโรคและสุขภาพสูงมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ และเพิ่มโอกาสการแข่งขันในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ตามยุทธศาสตร์ความปลอดภัยด้านการแพทย์และผลิตภัณฑ์สุขภาพ

นายแพทย์ธวัช สุนทรราชจารย์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า การยกระดับคุณภาพและศักยภาพห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข มีความสำคัญต่อระบบบริการสุขภาพ เพราะผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่มีความถูกต้องและได้รับความน่าเชื่อถือจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดูแลรักษาผู้ป่วย รวมทั้งการควบคุม ป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพและสุขอนามัยของประชาชน ซึ่งจะเป็นข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายความปลอดภัยทั้งด้านการแพทย์และผลิตภัณฑ์สุขภาพของประเทศไทย อาทิ อาหาร ยา เครื่องสำอาง สมุนไพร วัตถุอันตรายทางด้านสาธารณสุข และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ เพื่อผลักดันให้ห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยมีความพร้อมในการจัดบริการสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub and Wellness) ที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถสร้างประโยชน์สุขให้แก่คนในชาติ ทั้งด้านคุณภาพชีวิต สังคมที่ดี และเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างเข้มแข็ง เพื่อความพร้อมในการก้าวสู่ Thailand 4.0 สามารถสร้างการยอมรับในระดับเดียวกันกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลก เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมและเพิ่มโอกาสการแข่งขันในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพและศักยภาพของห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการทดสอบความชำนาญและรับรองมาตรฐานห้องปฏิบัติการ โดยการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการ ประเมินคุณภาพการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ และการให้การรับรองห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อให้ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานสากล ดังนั้นเพื่อ

เชิดชูหน่วยงานที่มีผลงานตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จึงได้จัดงานมหกรรมคุณภาพกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

“Smart Quality 4.0” ซึ่งในปีนี้มีผู้ได้รับรางวัลความเป็นเลิศคุณภาพห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข จำนวน 56 แห่ง โดยหน่วยงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล (ISO 15189, ISO/IEC 17025, ISO 22870-POCT, ISO 17034 –RMP, OECD-GLP) จำนวน 26 หน่วยงาน หน่วยงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับประเทศ (ห้องปฏิบัติการของสถานพยาบาลตรวจสุขภาพคนหางานที่จะไปต่างประเทศ และห้องปฏิบัติการระบบตรวจสอบสารพิษตกค้างในผักสด-ผลไม้สด) จำนวน 4 หน่วยงาน และหน่วยงานที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศคุณภาพห้องปฏิบัติการการทดสอบความชำนาญด้านต่างๆ ได้แก่ อาหาร เครื่องสำอาง ยาเสพติด พิษวิทยา พยาธิวิทยาคลินิก และกลุ่มศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 26 หน่วยงาน

“การจัดงานครั้งนี้เพื่อเชิดชูเกียรติห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีการพัฒนาและรักษาระบบบริหารคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล จนได้รับการรับรองความสามารถและมีการธำรงรักษาระบบคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นแบบอย่างที่ดีในความตั้งใจ ความมุ่งมั่น และความเสียสละของบุคลากรในหน่วยงานทางห้องปฏิบัติการ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ห้องปฏิบัติการอื่นๆ ให้มีการพัฒนาศักยภาพเพื่อก้าวทันต่อการเปลี่ยนประเทศไทยสู่ยุค 4.0 รวมทั้งเป็นเวทีให้หน่วยงานและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์และข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าว

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ.....รายงาน

รางวัลความเป็นเลิศด้านคุณภาพห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และการสาธารณสุข ตามมาตรฐานสากลและมาตรฐานกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประจำปี 2561

ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข ที่ได้รับรางวัล จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ประเภทการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทางการแพทย์
และสาธารณสุขตามมาตรฐานสากล จำนวน 5 มาตรฐาน ได้แก่

- ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านคุณภาพ
ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ ตามมาตรฐาน ISO 15189 จำนวน
2 แห่ง ได้แก่ โพรแล็บสหคลินิก บริษัท โพรเฟสชันแนล ลาบอราทอรี
แมนเนจเม้นท์ คอร์ป จำกัด และบริษัท เนชั่นแนล เฮลท์แคร์ ซิสเต็มส์
จำกัด

- ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านคุณภาพ
ห้องปฏิบัติการ (ผลิตภัณฑ์สุขภาพ) ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025
จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ บริษัท รับตรวจสินค้าโพ้นทะเล จำกัด, บริษัท
คาร์กิลล์มีท์ส (ไทยแลนด์) จำกัด, บริษัท เอสแอนด์เจ อินเตอร์เนชั่นแนล
เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน), บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด
(มหาชน) สระบุรี, บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) มินบุรี
1, บริษัท บางกอกแอนด์ซัน จำกัด (มหาชน)

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี, ฝ่ายวิเคราะห์
สุขภาพสัตว์ บริษัท สหฟาร์ม จำกัด (Feed), ศูนย์วิจัยและตรวจสอบ
คุณภาพสินค้าประมงสุราษฎร์ธานี กรมประมง, และบริษัท ห้องปฏิบัติการ
กลาง (ประเทศไทย) จำกัด สาขากรุงเทพฯ

- ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านคุณภาพ
ห้องปฏิบัติการ การทดสอบ ณ จุดดูแลผู้ป่วย (POCT) ตามมาตรฐาน
ISO 22870 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ภาควิชาพยาธิวิทยาคลินิก, โรงพยาบาล
สมเด็จพระยุพราชบ้านดุง, โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์, คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

- ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านคุณภาพหน่วย
ผลิตหรือจัดเตรียมวัสดุอ้างอิง ตามมาตรฐาน ISO 17034 จำนวน 1 แห่ง
ได้แก่ สถาบันชีววัตถุ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

- หน่วยงานศึกษาวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านวิทยาศาสตร์
การแพทย์ และสาธารณสุขซึ่งไม่ได้ทดลองในมนุษย์ ที่ได้รับรางวัล
ความเป็นเลิศด้านคุณภาพห้องปฏิบัติการ ตามหลักการ OECD GLP
จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนลไบโอ เซอร์วิส จำกัด, บริษัท
ฟาร์มา นูวา จำกัด, บริษัท เมดิกา อินโนวา จำกัด, บริษัท ไบโอ-อินโนวา
และซินครอน จำกัด, สถาบันวิจัยและพัฒนา องค์การเภสัชกรรม,
ศูนย์บริการเภสัชกรรม คณะเภสัชกรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บริษัท
ออล รีเสิร์ช จำกัด, Chula Pharmacokinetic Research Center,
Chulalongkorn University คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ประเภทการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 2 มาตรฐาน ได้แก่

2.1 การรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการของสถานพยาบาล
ตรวจสอบคุณภาพคนหางานที่จะไปทำงานต่างประเทศ โดยมี

- ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศ ด้านคุณภาพ
ห้องปฏิบัติการของ

สถานพยาบาลตรวจสอบ
คนหางานที่จะไปทำงาน
ต่างประเทศ จำนวน 3 แห่ง
ได้แก่ โรงพยาบาลพญาไท
นวมินทร์, โรงพยาบาลมงกุฎวัฒนะ,
โรงพยาบาลทั่วไปขนาดใหญ่ลานนา

2.2 การรับรองระบบตรวจสอบสารพิษตกค้างในผักสด/ผลไม้สด

- ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศ ด้านคุณภาพ
ห้องปฏิบัติการตรวจสอบสารพิษตกค้างในผักสด/ผลไม้สด จำนวน 1 แห่ง
ได้แก่ บริษัท แอ็กโกร คอมเมอร์ส กรุ๊ป จำกัด

3. ประเภทการประเมินคุณภาพการตรวจวิเคราะห์/การทดสอบ
ความชำนาญ

ห้องปฏิบัติการที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านคุณภาพ
ห้องปฏิบัติการการประเมินคุณภาพการตรวจวิเคราะห์ จำนวน 26 แห่ง
ดังนี้

- ด้านอาหารและน้ำดื่ม จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ บริษัท โอสดสภา
จำกัด และบริษัท มีดี จอห์นสัน นิวทริชั่น (ประเทศไทย) จำกัด

- ด้านเครื่องสำอาง จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ บริษัท กิฟฟารีน
สกายไลน์ แลบบอราทอรี แอนด์เฮลท์แคร์ จำกัด และบริษัท อินเตอร์
เนชั่นแนล แลบบอราทอรีส์ จำกัด

- ด้านยาเสพติด ได้แก่ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง

- ด้านพิษวิทยา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ กลุ่มงานพิษวิทยา
สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
กระทรวงยุติธรรม

- ด้านพยาธิวิทยาคลินิก หน่วยงานภาครัฐสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลขอนแก่น, โรงพยาบาล
ตะกั่วป่า, โรงพยาบาลนครพิงค์, โรงพยาบาลน่าน, โรงพยาบาล
ยะลา, โรงพยาบาลราชบุรี, โรงพยาบาลลำพูน, โรงพยาบาลสันป่าตอง,
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

- ด้านพยาธิวิทยา คลินิกหน่วย (งานภาครัฐนอกสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ห้องปฏิบัติการกลาง โรงพยาบาล
มหาสารคามนครเชียงใหม่ และภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี

- ด้านพยาธิวิทยา คลินิกหน่วย (หน่วยงานภาคเอกชน) จำนวน
7 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม, โรงพยาบาลนนทเวช, โรงพยาบาล
พญาไท 3, โรงพยาบาลมงกุฎวัฒนะ, บริษัทโพรเฟสชันแนล ลาบอราทอรี
แมนเนจเม้นท์คอร์ป จำกัด, บริษัทกรุงเทพ พยาธิ-แลป จำกัด, บริษัท
กรุงเทพ อาร์ไอเอ แล็บ จำกัด

- กลุ่มศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์
วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก

ขอชื่นชมในความสำเร็จของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ
แสดงความยินดี มา ณ โอกาสนี้

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม..... รายงาน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ คว้ารางวัลประชุมวิชาการ 100 ปี การสาธารณสุขไทย

ผ่านพ้นไปแล้วกับการประชุมวิชาการและมหกรรมการแสดงผลงาน 100 ปีการสาธารณสุขไทย เอลิมอลองวาระครบรอบ 100 ปีการสาธารณสุขไทย ภายใต้แนวคิด “เพื่อประชาชนสุขภาพดี 100 ปีแห่งการพัฒนา” จัดโดยกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับภาคีเครือข่าย ซึ่งเป็นงานมหกรรมสุขภาพระดับชาติ มีเวทีประกวดผลงานวิชาการให้นักวิชาการด้านการแพทย์และสาธารณสุขได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลงานเพื่อการพัฒนางานองค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง

สำหรับเวทีการประกวดผลงานทางวิชาการ 100 ปีกระทรวงสาธารณสุขในครั้งนี้ บุคลากรจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์สามารถคว้ารางวัลการนำเสนอผลงานถึง 7 รางวัล แบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่ ประเภทการนำเสนอโดยโปสเตอร์ (Poster presentation) 6 รางวัล ดังนี้ (1) นายสิทธิพร ปานเม่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ผลงานเรื่อง ฐานข้อมูลพันธุกรรมเชิงโมเลกุลของเห็ดพิษและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน สาขาการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ประยุกต์และขั้นพื้นฐาน (2) นางสาวณัชชา ปาณะจ่าง สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

ผลงานเรื่อง การประเมินความถูกต้องของวิธีการ PCR - Reverse Dot Blot Hybridization สาขาการวิจัยด้านคลินิกและบริการสุขภาพและนวัตกรรมทางการแพทย์ (3) นางสาวฉัตรภรณ์ ใจมา สถาบันชีววิทยาการแพทย์ ผลงานเรื่อง การพัฒนาวิธีวิเคราะห์เพื่อหาปริมาณไรนาแคนทิน ซี ในสารสกัดทองพันชั่ง โดยวิธี HPLC สาขาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (อาหาร ยา วัคซีน และยาเสพติด)

(4) นายจักรวาล ชมภูศรี สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ผลงานเรื่อง ประสิทธิภาพของสเปร์ยสมุนไพรอัดก๊าซในการกำจัดแมลงพาหะนำโรคสาขากลุ่มโรคติดต่อ (5) นางสาวกัทธราภรณ์ ศรีมงคล ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 10 อุบลราชธานี ผลงานเรื่องการพัฒนาวิธีการ

ตรวจเอกซเรย์ในผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางผสมสมุนไพรค่าดีควาย โดยวิธี HPLC สาขาสมุนไพรและการแพทย์แผนไทย (6) นางสาวทิพย์รัตน์ โพธิพิทักษ์ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6 ชลบุรี

ผลงานเรื่อง สถานการณ์เชื้อดื้อยาต้านจุลชีพในเขตสุขภาพที่ 6 ระหว่าง พ.ศ.2558-2560 สาขาการดื้อยาต้านจุลชีพในประเทศไทยและนโยบายสุขภาพหนึ่งเดียว และประเภทผลงานนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ 1 รางวัล คือ

(7) นายอภิชัย ประชาสุภาพ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ผลงานเรื่อง ระบบการสร้างและผลิตรีคอมบิแนนท์โมโนโคลนอลแอนติบอดีเพื่อการตรวจวินิจฉัยโรค

ขอแสดงความชื่นชม และยินดีกับบุคลากรคุณภาพทุกๆ ท่านที่สามารถสร้างผลงานอันทรงคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศ

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม.....

รายงาน

ถวายพระพรชัยมงคลและถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน

นายแพทย์สุชุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรม
วิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยผู้บริหาร ข้าราชการ และ
เจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมถ่ายภาพเป็น
ที่ระลึก ภายหลังพิธีถวายพระพรชัยมงคล หน้าพระฉายาลักษณ์

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 66 พรรษา 28 กรกฎาคม พ.ศ.2561 และถวายสัตย์
ปฏิญาณ เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ประจำปี 2561 ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อาคาร 14 วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2561

อบรมข้อกำหนดตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025:2017

นายแพทย์สมฤกษ์ จิงสมาน รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ เป็นประธานเปิดการอบรมข้อกำหนดตามมาตรฐาน
ISO/IEC 17025:2017 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ
ในการเป็นผู้ตรวจประเมินตามมาตรฐานข้อกำหนดที่ปรับปรุง
เพิ่มเติม โดยมีผู้ปฏิบัติงานจากห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์
และสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศเข้าร่วมการ
อบรม ณ ห้องประชุมโรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ.2561

มหกรรมคุณภาพกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ “Smart Quality 4.0”

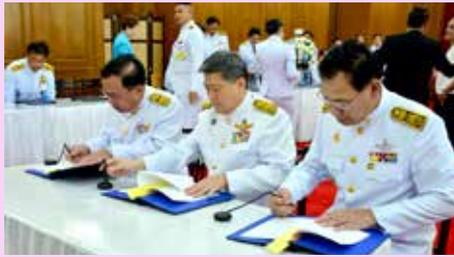
นายแพทย์รัช สุนทรอาจารย์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงานมหกรรมคุณภาพกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
“Smart Quality 4.0” พร้อมมอบโล่เชิดชูเกียรติห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล
เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ และเพิ่มโอกาสการแข่งขันในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ตามยุทธศาสตร์ความปลอดภัยด้านการแพทย์
และผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยมี นายแพทย์สุชุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวรายงาน ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพฯ
วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ.2561

มหกรรมแสดงผลงาน 100 ปีการสาธารณสุขไทย

นายแพทย์สุชุม กาญจนพิมาย อธิบดี
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และคณะผู้บริหารร่วม
จัดงานมหกรรมแสดงผลงาน 100 ปีการสาธารณสุขไทย
ภายใต้แนวคิด “Smart DMSc กรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ มุ่งมั่นพัฒนานวัตกรรม เพื่อให้คนไทยมีความ
มั่นคงด้านสุขภาพ ประเทศชาติมีความมั่งคั่งยั่งยืน” ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี ระหว่างวันที่ 19-20 กรกฎาคม พ.ศ.2561

เข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศล และลงนามถวายพระพรชัยมงคล

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นำคณะผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศล และลงนามถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 86 พรรษา วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ.2561 ณ บริเวณหน้าลานพระราชวังดุสิต

อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนากิจกรรมช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนากิจกรรมช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support : BLS) และการใช้เครื่องกระตุกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ (AED) เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตจากภาวะหัวใจหยุดเต้นกะทันหัน โดยมีเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เข้าร่วมอบรม ณ ห้องประชุม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2561

โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุข เพื่อหยุดยั้งวัณโรคในประเทศไทย

ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขเพื่อหยุดยั้งวัณโรคในประเทศไทย UNITE TO END TB TOGETHER WE CAN ร่วมกันจัดโดยกรมควบคุมโรค กรมการแพทย์ และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในส่วนของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สามารถพัฒนานวัตกรรมการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยซึ่งตรวจเชื้อได้ภายใน 2 ชั่วโมง ค้นหาผู้ติดเชื้อให้เข้าสู่กระบวนการรักษาอย่างรวดเร็วและเพื่อให้ประชาชนในประเทศไทยปลอดภัยจากเชื้อวัณโรคร่วมกันในอนาคต ณ โรงแรมเซ็นทรา บาย ศูนย์ราชการฯ แจ้งวัฒนะ วันที่ 8-9 สิงหาคม พ.ศ.2561

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการวิจัยกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการวิจัยใน 2 โครงการ คือ โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจวิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ชีววัตถุเพื่อการรักษาและการทดสอบประสิทธิภาพในสัตว์ทดลอง และโครงการศึกษาสถานะที่เหมาะสมในการผลิตด้านการวิจัยและการพัฒนากระบวนการผลิตวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัสไข้สมองอักเสบเจอี ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2561

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สามารถตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคไข้เลือดออกได้ใน 8 ชั่วโมง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พร้อมให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคไข้เลือดออก จากการติดเชื้อไวรัสเดงกี โดยการตรวจวินิจฉัยที่รวดเร็วทางห้องปฏิบัติการ เป็นการตรวจสารพันธุกรรม ด้วยวิธีเรียลไทม์ อาร์ที พีซีอาร์ (Real – time RT – PCR) ราบผลรวดเร็วภายใน 8 ชั่วโมง ช่วยให้แพทย์สามารถรักษาโรคไข้เลือดออกได้ และแยกโรคอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า เชื้อไวรัสเดงกี เป็นไวรัสที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับไวรัสซิกา และไวรัสไข้สมองอักเสบเจอี สามารถแบ่งเชื้อไวรัสเดงกีได้เป็น 4 ชนิด คือ ไวรัสเดงกีชนิดที่ 1 ไวรัสเดงกีชนิดที่ 2 ไวรัสเดงกีชนิดที่ 3 ไวรัสเดงกีชนิดที่ 4 การติดเชื้อไวรัสเดงกีในคน มีอยู่หลายเป็นพาหะนำโรคที่สำคัญ นอกจากนี้ ยังยังสามารถถ่ายทอดเชื้อไวรัสนี้จากรุ่นสู่รุ่นได้ ประเทศไทยมีรายงานผู้ติดเชื้อไวรัสเดงกีตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา คือตั้งแต่ปี 2549 – 2560 คาดว่าในปี 2561 จะมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกประมาณ 74,000-75,000 ราย และคาดว่าจะมีอัตราผู้ป่วยตายสูงกว่าปกติ ทั้งนี้ชนิดของไวรัสที่ระบาดในแต่ละปีแตกต่างกัน ซึ่งในปี 2560 เป็นไวรัสเดงกีชนิดที่ 1 และไวรัสเดงกีชนิดที่ 2 สำหรับในปี 2561 (ถึงเดือนพฤษภาคม 2561) เป็นไวรัสเดงกีชนิดที่ 1 ไวรัสเดงกีชนิดที่ 2 และไวรัสเดงกีชนิดที่ 4 หลังได้รับเชื้อจากยุงประมาณ 5-8 วัน ผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการของโรค เช่น มีไข้ เบื่ออาหาร อาเจียน บางรายอาจมีอาการปวดท้องร่วมด้วย อาการเลือดออกที่พบในขณะนี้ คือ จุดเลือดออกเล็กๆ กระจายอยู่ตามแขน ขา ลำตัว รักแร้ อาจมีเลือดกำเดาออก หรือเลือดออกตามไรฟันได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะหายเป็นปกติ ยกเว้นแต่บางรายที่มีอาการรุนแรงอาจทำให้เกิดอาการช็อก และเสียชีวิตในเวลาต่อมา ดังนั้น หากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยอย่างรวดเร็วและการตรวจยืนยัน ก็จะสามารถดูแลรักษาผู้ป่วยได้ดียิ่งขึ้น

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่ออีกว่า สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีระบบการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อ ด้วยการตรวจวินิจฉัยที่รวดเร็วทางห้องปฏิบัติการ โดยการตรวจสารพันธุกรรม ด้วยวิธีเรียลไทม์ อาร์ที พีซีอาร์ (Real – time RT- PCR) ที่ให้ทั้งความไว และความจำเพาะสูง สามารถแยกชนิดของเชื้อไวรัสเดงกีได้ด้วยตัวอย่างตรวจที่เหมาะสมคือ ซีรัมหรือพลาสมา ชนิด EDTA ที่เจาะจากผู้ป่วยภายใน 0-7 วันหลังจากเริ่มป่วย สามารถตรวจและรู้ผลรวดเร็วภายใน 8 ชั่วโมง หลังจากที่ได้รับตัวอย่าง นอกจากนี้ ยังมีการตรวจแอนติบอดีชนิดไอจีเอ็ม (IgM) และ ไอจีจี (IgG) ที่จำเพาะต่อไวรัสเดงกีด้วยวิธีอิลูซ่า (ELISA) ซึ่งจะสามารถยืนยันการติดเชื้อได้เช่นกัน

“โรคติดเชื้อไวรัสเดงกี ยังไม่มียารักษาและการพัฒนาวัคซีนยังอยู่ระหว่างการดำเนินการ แต่ประชาชนสามารถป้องกันการติดเชื้อโดยหลีกเลี่ยงการถูกยุงกัด ใช้สารเคมีฉีดพ่นไล่ยุง ทายากันยุง นอนในมุ้ง ใช้ฝาปิดภาชนะเก็บน้ำใช้ และกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงในบ้านและรอบบ้านพักอาศัย” นายแพทย์สุชมกล่าว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข.....รายงาน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย 2561 เฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย ฉบับปี พ.ศ.2561 (Thai Herbal Pharmacopoeia 2018) ขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2561 โดยตำราดังกล่าวจะส่งเสริมให้ยาสมุนไพรไทยมีคุณภาพมาตรฐานสากล ลดการนำเข้ายาแผนปัจจุบันจากต่างประเทศและเพิ่มมูลค่าการส่งออก

นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ปัจจุบันกระแสความนิยมผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีมากขึ้น รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยให้มีคุณภาพมาตรฐาน ภายใต้โมเดลประเทศไทย 4.0 โดยการเดินหน้าขับเคลื่อนแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย พ.ศ.2560-2564 พร้อมยกระดับพืชสมุนไพร 4 ชนิด ได้แก่ บัวบก ไพล กระชายดำ และขมิ้นชัน อีกทั้งแผนดังกล่าวยังส่งเสริมการพัฒนาสมุนไพรไทยทั้งระบบอย่างยั่งยืนให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ซึ่งที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุข โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ริเริ่มพัฒนาและจัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย (Thai Herbal Pharmacopoeia, THP) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 เพื่อใช้เป็นตำรายาอ้างอิงทางกฎหมาย ทั้งผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมคุณภาพยาสมุนไพรไทยให้ได้มาตรฐานสากลทั้งการผลิตยาเพื่อใช้ในประเทศและเพิ่มมูลค่าการส่งออก

สำหรับในปี พ.ศ.2561 เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2561 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้จัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย ฉบับปี พ.ศ.2561 (Thai Herbal Pharmacopoeia 2018) ขึ้น โดยมีมาตรฐานยาสมุนไพรที่จัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งหมด 80 มอโนกราฟ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ และผลิตภัณฑ์สมุนไพร ซึ่งเป็นยาสมุนไพรที่มีในบัญชียาหลักแห่งชาติและมีใช้มากในประเทศไทย เช่น ขมิ้นชัน สารสกัดแห้งขมิ้นชัน ยาแคปซูลขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร ยาแคปซูลฟ้าทะลายโจร เถาวัลย์เปรียง สารสกัดแห้งเถาวัลย์เปรียง ยาแคปซูลเถาวัลย์เปรียง บัวบก สารสกัดแห้งบัวบก ยาครีมบัวบก ชาขงชุมเห็ดเทศ กระชายดำ ไพล เป็นต้น

นายแพทย์สุขุม กล่าวต่ออีกว่า ปัจจุบันนี้ตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทยเป็นที่ยอมรับทางวิชาการอย่างกว้างขวางในระดับสากล และเป็นต้นทางในการพัฒนายา เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้มีมาตรฐาน โดยตำราเล่มนี้ประกอบด้วยข้อกำหนดมาตรฐานทั้งทางด้านเภสัชเวชและพฤกษศาสตร์ และทางด้านเคมี-ฟิสิกส์ อีกทั้ง

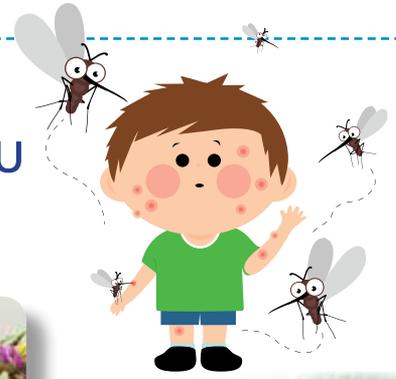

ข้อมูลด้านความปลอดภัย ขนาดการใช้ยาเบื้องต้นและการเก็บรักษาของยาสมุนไพรที่พบในประเทศ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการใช้ในการขึ้นทะเบียนตำรับยา การควบคุมคุณภาพยาสมุนไพรและสนับสนุนธุรกิจการส่งออกสมุนไพรทั้งในรูปแบบวัตถุดิบ สารสกัด ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปทั้งในรูปแบบยา ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร รวมถึงเครื่องสำอางให้เป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศในด้านมาตรฐาน และเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการควบคุมคุณภาพยาสมุนไพรในประเทศให้ได้มาตรฐานสากล ป้องกันการปนปลอมยาสมุนไพรที่พบมากในปัจจุบัน ส่งผลให้บุคลากรทางการแพทย์และประชาชนมีความเชื่อมั่นในการใช้ยาสมุนไพรไทย สนับสนุนการพึ่งพาตนเองและเพิ่มมูลค่าสมุนไพรไทยเพื่อการส่งออก

สำนักยาและวัตถุเสพติด..... รายงาน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์พัฒนาชุดทดสอบ ตรวจไวรัสชิคา ระบุผลภายใน 15 นาที

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาวิธีการตรวจไวรัสชิคา โดยตรวจวัดปริมาณแอนติบอดี ด้วยวิธี Plaque Reduction Neutralization Test (PRNT) ซึ่งต้องใช้ทักษะความชำนาญสูงจึงใช้สำหรับการตรวจยืนยันเป็นกรณีพิเศษ หรือพัฒนาชุดทดสอบเพื่อตรวจหาแอนติบอดี IgM และ IgG หรือการตรวจภูมิคุ้มกันที่จำเพาะต่อเชื้อไวรัสชิคา

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เปิดเผยว่า โรคติดเชื้อไวรัสชิคา มีอยู่หลายเป็นพาหะนำโรคติดต่อมาสู่คนได้โดยการถูกยุงที่มีเชื้อกัด ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการหรืออาการไม่รุนแรง อาการที่พบ เช่น มีผื่นไข้ ตาแดง ปวดข้อ นอกจากนี้ยังมีช่องทางติดเชื้อโดยการแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูกและทางเพศสัมพันธ์ มีหลักฐานความเกี่ยวข้องของไวรัสชิคา กับภาวะทารกแรกเกิดมีศีรษะเล็กตั้งแต่กำเนิด และอาการระบบประสาทอักเสบ ประเทศไทยมีรายงานผู้ติดเชื้อไวรัสชิคาตั้งแต่ปี 2559 และ 2560 จำนวน 1,114 รายและ 557 ราย ตามลำดับ สำหรับในปี 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 7 พ.ค.2561) พบผู้ติดเชื้อจำนวน 73 ราย ซึ่งปัจจุบันไวรัสชิคา ยังไม่มียารักษาโรคและวัคซีนป้องกันโรค กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จึงได้มีการพัฒนาวิธีการตรวจทางห้องปฏิบัติการมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2558 เป็นการตรวจสารพันธุกรรม ด้วยวิธี Real time RT-PCR ซึ่งเป็นการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอให้ได้ครั้งละมากๆ ในเวลาอันรวดเร็ว โดยอ้างอิงวิธีของศูนย์ควบคุมโรคติดต่อสหรัฐอเมริกา (US-CDC) พร้อมทั้งพัฒนาการตรวจแอนติบอดีชนิด IgM และ IgG เพื่อตรวจทารกแรกเกิด

และมารดา ซึ่งสามารถตอบสนองต่อปฏิบัติการโรคติดเชื้อไวรัสชิคาในประเทศ ในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการมีความสำคัญต่อการควบคุมโรคไม่ให้แพร่กระจายไปในวงกว้างได้

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า แต่เดิมกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ตรวจแยกเชื้อไวรัสชิคา ด้วยเซลล์เพาะเลี้ยง C6 และตรวจแอนติบอดีวิธี Plaque Reduction Neutralization Test (PRNT) ซึ่งเป็นวิธีการตรวจที่ยุ่งยากและใช้ทักษะความชำนาญสูง จึงใช้สำหรับการตรวจยืนยันเป็นกรณีพิเศษ ดังนั้นจึงได้พัฒนาชุดทดสอบวิธี Immunochromatography เพื่อตรวจหาแอนติบอดี IgM และ IgG ต่อเชื้อไวรัสชิคา โดยรู้ผลภายใน 15 นาที ซึ่งชุดทดสอบนี้ได้ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพและได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 13485:2016 แล้ว

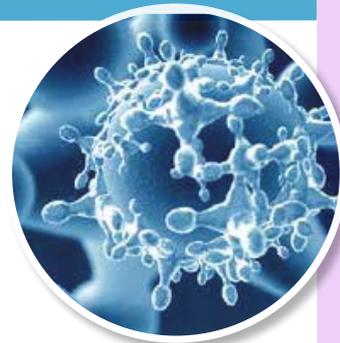
“ที่ผ่านมารวมวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อไวรัสชิคา 2 วิธี คือ 1.การตรวจสารพันธุกรรมไวรัสชิคาในตัวอย่างเลือด ปัสสาวะ และน้ำลาย ด้วยวิธี Real-time RT-PCR สามารถรู้ผลได้ภายใน 8 ชั่วโมง 2.การตรวจแอนติบอดีชนิด IgM และ IgG ต่อเชื้อไวรัสชิคาในตัวอย่างซีรัม ด้วยวิธี ELISA หากพบผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อไวรัสชิคา สถานพยาบาลทุกระดับสามารถส่งตัวอย่างมาที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในพื้นที่ต่างจังหวัดสามารถส่งตัวอย่างตรวจได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั้ง 14 แห่ง ที่ตั้งกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตามวิธีป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสชิคาที่ดีที่สุดคือ ประชาชนต้องป้องกันตัวเองไม่ให้ถูกยุงกัด และกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ทั้งในและนอกบ้านโดยสวมเสื้อผ้าให้มิดชิด ทายาป้องกันยุงกัด นอนกางมุ้ง และหลีกเลี่ยงการเดินทางไปพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ทั้งนี้หากเดินทางกลับมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด แล้วมีอาการออกผื่นมีไข้ ตาแดง ปวดข้อ ปวดศีรษะ โดยอาการจะปรากฏหลังผู้ป่วยได้รับเชื้อภายใน 3-12 วัน ให้รีบไปพบแพทย์ทันทีและแจ้งประวัติการเดินทางให้แพทย์ทราบด้วย” นายแพทย์สุชมกล่าว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข.....รายงาน

การเฝ้าระวังการกลายพันธุ์และการดื้อยาของ เชื้อไข้หวัดใหญ่ ประจำเดือนกรกฎาคม 2561

จากการเฝ้าระวังไข้หวัดนกและไข้หวัดใหญ่ทางห้องปฏิบัติการ ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้ป่วย (CLUSTER) ที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ได้แก่ ปอดบวม ปอดอักเสบ มาเพาะเชื้อและทำการตรวจวิเคราะห์โดยวิธี GENOTYPIC ASSAY เพื่อหาชนิดที่เกี่ยวข้องกับการดื้อยา และวิธี PHENOTYPIC ASSAY โดยการทดสอบเชื้อไวรัสกับยาต้านไวรัสในกลุ่ม NEURAMINIDASE INHIBITOR ผลการทดสอบดังนี้

ชนิด / สายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่	ผลการทดสอบ ประจำเดือนกรกฎาคม 2561			ยอดสะสม ม.ค.52 – 31 ก.ค. 61
	จำนวนเชื้อที่ ทดสอบ	จำนวนเชื้อที่ ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา
ไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล				
1. A/H1N1 (2009)	26	0	0(0/26)	0.77 (13/1,684)
2. A/H3N2	9	0	0(0/9)	0 (0/1,372)
3. 15	0	0	0(0/0)	0 (0/552)

ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข... รายงาน

ลุ้นรับรางวัล

ประจำฉบับสิงหาคม 2561

คำถาม ตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย ฉบับปี พ.ศ.2561 (Thai Herbal Pharmacopoeia 2018) มีมาตรฐานยาสมุนไพรที่จัดทำขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งหมด กัมโบโนกราฟ

กรุณาส่งคำตอบ พร้อมระบุชื่อที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของท่านที่สามารถติดต่อได้ ส่งมายัง ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 หรือทางอีเมล prdmcs@dmsc.mail.go.th หรือโทรสาร 0 2591 1707 หรือส่งเข้ามาที่กล่องข้อความในเฟซบุ๊ก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เพื่อลุ้นรับ ตลับใส่ยาสำหรับพกพา จำนวน 20 รางวัล (หมดเขตส่งคำตอบลุ้นรางวัลภายในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2561) ประกาศรายชื่อผู้โชคดี ในจดหมายข่าวกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฉบับตุลาคม 2561

เฉลยคำตอบ และรายชื่อผู้โชคดีประจำฉบับมิถุนายน 2561

ถาม สัมมือมีประโยชน์ทางยาอย่างไร

ตอบ เปลือก ผล ใช้ทำยาต้มสัมมือ บำรุงหัวใจ บรรเทาอาการเป็นลม หน้ามืด ตาลาย

รายชื่อผู้โชคดี

คุณพันธุ์เลิศ พุ่มจันทร์
 คุณพล เส็งสาย
 คุณจิราพร ศรียะวงศ์
 คุณวราภรณ์ กิตติโชติพาณิชย์
 คุณพรศรี สุขแสนนาน

คุณทัศนีย์ แก้วคนทา
 คุณปัญญญา ลิมอิม
 คุณอารีณี સાမ
 คุณวิมาดา บุญมานะ
 คุณอุมาพร ปิ่นนาค

คุณนภาพร ไวโสภา
 คุณกาญจน์ชนก นาคชำนาญ
 คุณนงเยาว์ คลั่งสิน
 คุณกาญจน์ สุรพิพันธ์
 คุณนิธิภัทร เนียมสะอาด

คุณอารี อินทร์ประสิทธิ์
 คุณสุกานดา ครูธานี
 คุณณิชาภา ขำทิพย์พาที
 คุณสุประวีณ์ โพธิ์น้อย
 คุณนพมาศ เหา

กรมวิทย์
เตือนภัย

ระวังโรคฉี่หนู ภัยร้ายที่มากับน้ำท่วม

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เตือนประชาชนให้ระวังโรคฉี่หนูในช่วงฤดูฝนและช่วงน้ำท่วม ชูชุดตรวจโรคเลปโตสไปโรซิส สามารถตรวจวินิจฉัยโรค ขั้นต้นได้ ภายในเวลา 5-10 นาที เพื่อให้แพทย์สามารถรักษา ผู้ป่วยได้ทันท่วงที

โรคฉี่หนูหรือโรคเลปโตสไปโรซิส เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนที่มียับอันตรายร้ายแรงถึงขั้นเสียชีวิต สาเหตุมาจากเชื้อ *Leptospira interrogans* ผู้ป่วยรับเชื้อจากการสัมผัสเลือดหรือปัสสาวะของ สัตว์รังโรคโดยตรง เช่น โค กระบือ สุกร สุนัข แมว หนู อีกทั้งผู้ป่วย ยังสามารถติดเชื้อผ่านทางรอยแผล รอยขีดข่วน รอยถลอกบริเวณ ผิวหนัง เยื่อบุตา จมูก ปาก ที่เกิดจากการทำกิจกรรมในพื้นที่ที่เสี่ยง ต่อการติดเชื้อ เช่น ที่ชื้นแฉะ มีน้ำท่วมขังและต้องแช่อยู่ในน้ำเป็น เวลานานทำให้ผิวหนังเปื่อยซึ่งง่ายต่อการที่เชื้อเลปโตสไปโรซิ จะผ่านผิวหนัง หรือติดเชื้อจากการรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำที่ ปนเปื้อนเชื้อเข้าไป ส่วนสาเหตุที่ทำให้ผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิส เสียชีวิต เนื่องจากในระยะแรก ผู้ป่วยมักจะแสดงอาการไม่เฉพาะเจาะจง เช่น มีไข้ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ คลื่นไส้ อาเจียนหรือท้องเสีย คล้ายคลึงกับโรคไข้หวัดหรือโรคติดเชื้ออื่นๆ หลายโรค ดังนั้นการตรวจ วินิจฉัยโรคจากอาการทางคลินิกประกอบกับผลการตรวจวิเคราะห์ ทางห้องปฏิบัติการจะช่วยให้แพทย์สามารถรักษาผู้ป่วยได้ถูกต้อง และปลอดภัย

ขณะนี้มีหลายจังหวัดที่ประสบอุทกภัย ทำให้ประชาชนมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคภัยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคที่ระบาด ในช่วงน้ำท่วม คือ โรคเลปโตสไปโรซิสหรือโรคฉี่หนู ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข มีห้องปฏิบัติการ ที่พร้อมให้บริการตรวจวิเคราะห์หาระดับภูมิคุ้มกัน ตรวจหาสาร พันธุกรรม และเพาะแยกเชื้อ ได้แก่ การตรวจหาระดับภูมิคุ้มกัน

ด้วยวิธี MAT (Microscopic Agglutination Test) ที่กำหนดโดย องค์การอนามัยโลก วิธี IFA (Indirect Immunofluorescent Assay) ที่พัฒนาและวิธี PCR เป็นการตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อในสิ่ง ส่งตรวจ เช่น เลือด ปัสสาวะ หรือเชื้อที่ได้จากการเพาะแยก ซึ่งวิธี ดังกล่าวข้างต้นได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากลห้องปฏิบัติการ ทางการแพทย์ ISO 15189 โดยวิธี MAT, IFA และ PCR ใช้ระยะเวลา ในการตรวจวินิจฉัยไม่เกิน 2 วันทำการ อีกทั้งยังมีศูนย์วิทยาศาสตร์ การแพทย์ส่วนภูมิภาคทั้ง 14 แห่งทั่วประเทศ ที่พร้อมให้บริการ ตรวจโรคเลปโตสไปโรซิสเบื้องต้น ก่อนที่จะส่งมาตรวจยืนยันโดย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์อีกครั้ง

นอกจากนี้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ ยังได้ผลิตชุดตรวจโรคเลปโตสไปโรซิสด้วยวิธี IFA สามารถ ทราบผลได้ภายใน 3 ชั่วโมง ชุดตรวจโรคเลปโตสไปโรซิส *Leptospira* IgM, *Leptospira* Ab สามารถทราบผลเบื้องต้นได้ภายใน 15 นาที และ ชุดตรวจโรคเลปโตสไปโรซิสเบื้องต้น *Lepto Latex Test* สามารถทราบ ผลเบื้องต้นได้ภายใน 5-10 นาที ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจวินิจฉัยโรค ขั้นต้นได้ และแพทย์สามารถรักษาผู้ป่วยได้ทันท่วงที

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขรายงาน

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ตั้งอยู่ที่อาคาร 14 ชั้น 2 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถนนพญา

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

เสนอแนะ ดิซิม หรือ
ส่งบทความลงตีพิมพ์ ส่งมาได้ทั้ง
กองบรรณาธิการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขานุการกรม
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0-2951-0000 ต่อ 99081
โทรสาร 0-2951-0312
E mail: prdmsc@dmsc.mail.go.th
www.dmsc.moph.go.th
www.dmscsmartlifeblog.com
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 22/2552
ไปรษณีย์กระทรวงสาธารณสุข

ที่ปรึกษา อธิบดี รองอธิบดี ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ผู้อำนวยการสำนัก / สถาบัน / ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ กองบรรณาธิการ อภิวดี เจริญรอด, อภิวดี งามเหมาะสมกุล, วชิพร แดงอุทัย, วิระวัฏ อินทริ่ง, พิรยุทธ คันทะชมภู, จงกล เงินมาก, ธีระพล ดีโสภา, สรพล สิ้นเจริญรุ่ง, ภาคิณัย กลินกุล, สุณันทา สุขสุมิตร, สุวรรณ โพธิ์มา, กิตติพร อิงคินันท์